

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประเมินและการวิจัยการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

An Evaluation of the Master of Education Program in Educational Evaluation and Research (revised a.d. 2012), Ramkhamhaeng University

สมจิตร เรืองศรี*

Somchitra Ruaengsri

ทวิกา ตั้งประภา**

Taviga Tungprapa

เยาวภา แสนเขียว***

Yaowapa Sankhiao

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประเมินและการวิจัยการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) มหาวิทยาลัยรามคำแหง กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ นักศึกษา อาจารย์ผู้สอน บัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต รวมทั้งหมด 137 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามจำนวน 5 ฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .71 ถึง .83 วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินหลักสูตรในภาพรวมพบว่าผ่านเกณฑ์ทุกด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (1) ด้านเอกสารหลักสูตร พบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรด้านความสอดคล้องของสังคมปัจจุบัน ด้านความสามารถนำไปปฏิบัติจริงและมีความเป็นเอกลักษณ์ในวิชาชีพอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โครงสร้างของหลักสูตรมีจำนวนหน่วยกิตพอดี เนื้อหารายวิชาของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สอดคล้องกับความต้องการของสังคมปัจจุบัน และมีความทันสมัยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด (2) ด้านทรัพยากรทางการบริหารจัดการหลักสูตร พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนอาจารย์มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (4) ด้านคุณภาพของบัณฑิต พบว่า คุณภาพของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ ในภาพรวมตามการประเมินของบัณฑิตอยู่ในระดับมาก ส่วนการประเมินของผู้ใช้บัณฑิตอยู่ในระดับมากที่สุด และผลงานวิจัยของบัณฑิตมีการตีพิมพ์เผยแพร่ร้อยละ 83.30 ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา

คำสำคัญ : การประเมิน/ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต/ การประเมินและการวิจัยการศึกษา

* รองศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาการประเมินและการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

** อาจารย์ ดร. ประจำภาควิชาการประเมินและการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

*** เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไปปฏิบัติการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Abstract

The objective of this research was to evaluate the master of education program in educational evaluation and research (revised a.d. 2012), Ramkhamhaeng University. Samples were 137 cases, comprised of specialists, students, lecturers, graduates and their employers. The research tools were 5 sets of the questionnaires with the reliability in the range of .71 to .83. The frequencies, percentages, arithmetic mean and standard deviation were used in the analysis. The results of the evaluation in overall and each aspects passed the criteria set: (1) The curriculum materials, it is founded that it's objectives are in accordance with social at present, the practicality, and the uniqueness of the program are ranged from high to highest levels. The number of courses and credits are at the appropriate level. The courses description are in line with the objectives of the program, in line with the social needs, and it's a modern program. The levels of appropriateness, levels concordance are ranged from high to highest level. (2) The curriculum management resources, it is founded that, the students satisfy in overall at the high level, the lecturers satisfy at the highest level. (3) The student's satisfaction toward the process of learning management, in overall, at the highest level. (4) The quality of the graduates, according to the Thai qualification framework (TQF) standard, in overall are at the high level from graduates' perspective, highest level from employers' perspective. The graduate research's works were published at the rate of 83.30%

Keywords : Evaluation/ Master of Education Program/ Educational Evaluation and Research.

บทนำ

ในปัจจุบันนี้การประกอบอาชีพในสาขาวิชาต่างๆ มีความซับซ้อนมากขึ้น ทั้งนี้เป็นผลมาจากการค้นคว้าวิจัย การหาความรู้ใหม่ๆ ของนักวิชาการ รวมทั้งความพยายามในการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ การพัฒนาดังกล่าวมีผลกระทบโดยตรงต่อการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเป็นอย่างมาก ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงควรผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสามารถทำงานได้ตรงกับตลาดแรงงานหรือความต้องการของผู้ใช้ ความไม่สอดคล้องระหว่างผู้ผลิตกับผู้ผลิตบัณฑิตมักปรากฏอยู่เสมอ เนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น การสร้างหลักสูตรโดยไม่สนใจ

ตลาดแรงงานหรือผู้ใช้บัณฑิต และการสอนไม่สัมพันธ์กับสิ่งที่ต้องปฏิบัติจริงในการทำงาน

ภาควิชาการ ประเมิน และการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้จัดการเรียนการสอนหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผล การศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 และสาขาวิชาการวิจัย การศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 เพื่อผลิตนักวัดผล ประเมินผล และนักวิจัยการศึกษา สำหรับสถาบันการศึกษา และหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน ภาควิชาการประเมินและการวิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรเป็นระยะๆ เพื่อผลิตมหาบัณฑิตทางด้านการวัดผล ประเมินผล และการ

วิจัยทางการศึกษาให้มีคุณภาพ สนองตอบต่อความต้องการของสังคมที่เป็นอยู่จริงทั้งในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต ดังคำกล่าวของ Hilda Tabá (1962: 12) และ สุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 257) ที่กล่าวสอดคล้องกันว่า หลักสูตรควรสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้และควรมีการประเมินผลที่แสดงผลลัพธ์ของหลักสูตร การประเมินหลักสูตรจึงเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้เราทราบถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของหลักสูตร นอกจากนี้เพื่อสนองตอบต่อความต้องการที่จำเป็นของวงการศึกษามาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้มีบทบัญญัติด้านมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2547: 29) โดยกำหนดให้สถานศึกษาต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งต้องเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) จึงต้องมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ดังที่ Saylor, Alexander and Lewis (1981: 28-39) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรที่ต้องกำหนดเป้าหมาย มีการออกแบบหลักสูตร แล้วนำหลักสูตรไปใช้ ในขั้นตอนสุดท้ายต้องมีการประเมินหลักสูตร ดังนั้น สถาบันการศึกษาจึงให้ความสำคัญในการประเมินหลักสูตรเพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป เช่น คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้มีการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา (ธีรศักดิ์ อุณารมย์เลิศ

ลุย วิระนาวิน จุรีวรรณ จันทลา และคณะ, 2552: 22-33) การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555: 25-40) การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (วชิระ จันทราช, 2554: 64-78) เป็นต้น

ภาควิชาการประเมินและการวิจัย ได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555 โดยมีการเปลี่ยนชื่อหลักสูตรเป็น สาขาวิชาการประเมินและการวิจัยการศึกษา โดยแยกเป็น 2 วิชาเอกคือ การวัดและประเมินผลการศึกษา และการวิจัยการศึกษา ซึ่งขณะนี้การดำเนินการสอนตามหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555 ได้ใช้มาเป็นปีที่ 4 แล้ว จึงเห็นสมควรที่จะต้องมีการประเมินหลักสูตรเพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประเมินและการวิจัยการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังต่อไปนี้

1. เพื่อประเมินหลักสูตรด้านเอกสารหลักสูตร
2. เพื่อประเมินหลักสูตรด้านทรัพยากรการบริหารจัดการหลักสูตร
3. เพื่อประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน
4. เพื่อประเมินหลักสูตรด้านคุณภาพของบัณฑิต

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัยสรุปได้ดังกรอบแนวคิดในการประเมินในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 กรอบแนวคิดในการประเมิน

รายการประเมิน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์	เนื้อหาการประเมิน	ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือ	การเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล
1. ด้านเอกสารหลักสูตร	คุณภาพของเอกสารหลักสูตร	คะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5	1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 2. ลักษณะโครงสร้างของหลักสูตร 3. ความสอดคล้องของรายวิชากับหลักสูตร	ผู้ทรงคุณวุฒิ	แบบสอบถามสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ	ส่งแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิตอบ (ส่งทางไปรษณีย์)	ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา
2. ด้านทรัพยากรการบริหารจัดการหลักสูตร	ความพึงพอใจต่อทรัพยากรการบริหารจัดการหลักสูตร	คะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5	1. อาจารย์ผู้สอน 2. สื่อการสอน 3. วัสดุครุภัณฑ์และอาคารสถานที่	1.นักศึกษา 2. อาจารย์ผู้สอน	1. แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา 2. แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ผู้สอน	ส่งแบบสอบถามให้นักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนตอบ	ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา
3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน	ความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน	คะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5	กระบวนการจัดการเรียนการสอน	นักศึกษา	แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา	ส่งแบบสอบถามให้นักศึกษาตอบ	ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา
4. ด้านคุณภาพของบัณฑิต	1. คุณภาพบัณฑิตตามการประเมินของบัณฑิต	คะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5	คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 5 ด้าน	บัณฑิต	แบบสอบถามบัณฑิต	ส่งแบบสอบถามให้บัณฑิตตอบ (ส่งทางไปรษณีย์)	ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา
	2. คุณภาพบัณฑิตตามการประเมินของผู้ใช้บัณฑิต	คะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5	คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 5 ด้าน	ผู้ใช้บัณฑิต	แบบสอบถามผู้ใช้บัณฑิต	ส่งแบบสอบถามให้ผู้ที่ใช้บัณฑิตตอบ (ส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์)	ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา
	3. ผลงานของบัณฑิตที่ตีพิมพ์เผยแพร่	ผลงานตีพิมพ์เผยแพร่ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ผลงานวิจัยของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาที่ตีพิมพ์เผยแพร่	บัณฑิต	แบบสอบถามบัณฑิต	ส่งแบบสอบถามให้บัณฑิตตอบ (ส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์)	ร้อยละ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้

ประกอบด้วย 5 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักวิจัย อาจารย์ และนักวิชาการทางด้านการวัดและประเมินผล สถิติ และการวิจัย จำนวน 5 คน

2. นักศึกษา ซึ่งเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประเมินและการวิจัยการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) ในปัจจุบัน จำนวน 130 คน โดยสุ่มตัวอย่าง จำนวน 98 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (อ้างถึงใน สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์ บุญมี พันธุ์ไทย และ สมจิตรา เรืองศรี, 2559: 101)

3. อาจารย์ผู้สอน ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประเมินและการวิจัยการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) ในปัจจุบัน โดยการศึกษาครั้งนี้ศึกษาจากประชากร จำนวน 10 คน

4. บัณฑิต ซึ่งเป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประเมินและการวิจัยการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) โดยการศึกษาครั้งนี้ศึกษาจากประชากร จำนวน 12 คน

5. ผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประเมินและการวิจัยการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) โดยการศึกษาครั้งนี้ศึกษาจากประชากร จำนวน 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อนำไปประเมินหลักสูตร จำนวน 5 ฉบับ แบ่งตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยมีการตรวจสอบคุณภาพด้วยการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item objective congruence: IOC) การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค และการวิเคราะห์อำนาจจำแนกประกอบด้วย แบบสอบถามสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ มีค่า IOC เท่ากับ 1 แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.8 - 1 มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .73-.79 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .22-.67 แบบสอบถาม

สำหรับอาจารย์ผู้สอน มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.8 - 1 มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .71-.82 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .44-.69 แบบสอบถามบัณฑิต มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.8 - 1 มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .76-.78 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .36-.71 และแบบสอบถามสำหรับผู้ใช้บัณฑิต มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 - 1 มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .71-.83 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .27-.72

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง การส่งทางไปรษณีย์ และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบใช้สถิติความถี่และร้อยละ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพของเอกสารหลักสูตร ความพึงพอใจต่อทรัพยากรการบริหารจัดการหลักสูตร ความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ใช้สถิติค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง น้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูลผลงานของบัณฑิตที่ตีพิมพ์เผยแพร่ใช้สถิติร้อยละ

4. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเพิ่มเติมจากข้อคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มี 4 ตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินหลักสูตรด้านเอกสารหลักสูตร

1.1 ผลการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ด้านความสอดคล้องกับความต้องการของ

สังคมปัจจุบัน ความเป็นเอกลักษณ์ในวิชาชีพ และความสามารถในการนำไปปฏิบัติจริง

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในภาพรวมด้านความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมปัจจุบัน และด้านความสามารถในการนำไปปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านความเป็นเอกลักษณ์ในวิชาชีพอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ด้านความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมปัจจุบัน ความเป็นเอกลักษณ์ในวิชาชีพ และความสามารถในการนำไปปฏิบัติจริง

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	ความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมปัจจุบัน			ความเป็นเอกลักษณ์ในวิชาชีพ			ความสามารถในการนำไปปฏิบัติจริง		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
เฉลี่ยรวม	4.63	0.48	มากที่สุด	4.31	0.80	มาก	4.75	0.50	มากที่สุด

1.2 ผลการประเมินโครงสร้างของหลักสูตร ด้านความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิต

ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่ร้อยละ 80 มีความคิดเห็นว่าหลักสูตร แผน ก. และแผน ข

มีจำนวนหน่วยกิตรวม 39 หน่วยกิต มีความพอดี ผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 20 เห็นว่าจำนวนหน่วยกิตรวมมีมากเกินไป ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิต

โครงสร้างของหลักสูตร	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิที่ตอบ	จำนวนหน่วยกิต (ทฤษฎีและปฏิบัติ)	ความคิดเห็น			จำนวนหน่วยกิตที่เหมาะสม (ข้อเสนอแนะ)
			มากเกินไป	พอดี	น้อยเกินไป	
แผน ก	5	39	1 (20%)	4 (80%)	-	36
แผน ข	5	39	1 (20%)	4 (80%)	-	36

1.3 ผลการประเมินเนื้อหาของหลักสูตร ด้านความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ความสอดคล้องกับต้องการของสังคม และความทันสมัยของเนื้อหาวิชาในหลักสูตร

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า เนื้อหาของหลักสูตรในภาพรวมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและความต้องการของ

สังคมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายหมวดวิชาพบว่า ส่วนมากมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และด้านความทันสมัยของเนื้อหาวิชาในหลักสูตรส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการประเมินเนื้อหาของหลักสูตร ด้านความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ความสอดคล้องกับต้องการของสังคม และความทันสมัยของเนื้อหาวิชาในหลักสูตร

หมวดวิชา	ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร			ความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม			ความทันสมัยของเนื้อหาวิชาในหลักสูตร		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. หมวดวิชาปรับพื้นฐาน	4.60	0.55	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	4.20	1.30	มาก
2. หมวดวิชาบังคับบัณฑิตศึกษา	4.20	0.57	มาก	4.70	0.27	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
3. หมวดวิชาพื้นฐาน	4.80	0.27	มากที่สุด	4.40	0.65	มาก	4.10	0.55	มาก
4. หมวดวิชาเอก-เอกบังคับร่วม	4.80	0.45	มากที่สุด	4.50	0.50	มากที่สุด	3.70	0.91	มาก
5. หมวดวิชาเอกบังคับเฉพาะ	4.28	1.02	มาก	3.98	0.83	มาก	3.73	1.28	มาก
6. หมวดวิชาเอกเลือก	4.59	0.43	มากที่สุด	4.24	0.27	มาก	3.76	0.54	มาก
7. หมวดวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	5.00	0.00	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด	4.40	0.55	มาก
8. หมวดการสอบประมวลความรู้	5.00	0.00	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด	4.40	0.55	มาก
เฉลี่ยรวม	4.66	0.41	มากที่สุด	4.50	0.45	มากที่สุด	4.11	0.78	มาก

1.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร

ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่ (3 คน) มีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติมวิชาในหมวดวิชาเอกบังคับ เอกการวัดและประเมินผลการศึกษา เช่น ทฤษฎีทดสอบแนวใหม่ (Modern Test Theory) และในหมวดวิชาเลือก เช่น การวิเคราะห์พหุระดับ (Multi-Level Analysis) การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) การสังเคราะห์งานวิจัย (Research Synthesis) การวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุ (Causal Model Analysis) และการสัมมนาการออกแบบการวิจัย (Seminar in Research Design) นอกจากนี้มีข้อเสนออื่นๆ ในประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับ

การปรับปรุงหลักสูตร ทั้งในส่วนโครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตรและรายวิชา

ตอนที่ 2 ผลการประเมินหลักสูตรด้านทรัพยากรการบริหารจัดการหลักสูตร

นักศึกษามีความพึงพอใจต่อทรัพยากรการบริหารจัดการหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจารย์มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านอาจารย์ผู้สอน นักศึกษาและอาจารย์มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ด้านสื่อการสอนและสถานที่ที่นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ส่วนอาจารย์มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความพึงพอใจของนักศึกษาและอาจารย์ต่อทรัพยากรการบริหารจัดการหลักสูตรในภาพรวมและรายด้าน

ทรัพยากรการบริหารจัดการหลักสูตร	นักศึกษา			อาจารย์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1. ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.71	0.38	มากที่สุด	4.81	0.32	มากที่สุด
2. ด้านสื่อการสอนและสถานที่	4.14	0.57	มาก	4.55	0.34	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.48	0.38	มาก	4.71	0.31	มากที่สุด

ตอนที่ 3 ผลการประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน

นักศึกษามีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน

กระบวนการจัดการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
เฉลี่ยรวม	4.54	.40	มากที่สุด

ตอนที่ 4 ผลการประเมินหลักสูตรด้านคุณภาพของบัณฑิต

4.1 คุณภาพของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552:2) ตามการประเมินของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต

คุณภาพของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตามการประเมินของบัณฑิตในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนการประเมินของผู้ใช้บัณฑิตในภาพรวมและรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 คุณภาพของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตามการประเมินของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิตในภาพรวมและรายด้าน

คุณภาพของบัณฑิต	บัณฑิต			ผู้ใช้บัณฑิต		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.31	0.35	มาก	4.58	0.38	มากที่สุด
2. ด้านความรู้	4.00	0.67	มาก	4.57	0.38	มากที่สุด
3. ด้านทักษะทางปัญญา	3.94	0.77	มาก	4.46	0.39	มาก
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ	4.23	0.59	มาก	4.75	0.40	มากที่สุด
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.19	0.64	มาก	4.52	0.48	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.16	0.47	มาก	4.58	0.31	มากที่สุด

4.2 ผลงานวิจัยของบัณฑิตที่ตีพิมพ์เผยแพร่ ผลงานวิจัยของบัณฑิตมีการตีพิมพ์เผยแพร่จำนวน 10 เรื่อง จากบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา

ทั้งหมด 12 คน คิดเป็นร้อยละ 83.30 ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลงานวิจัยของบัณฑิตที่ตีพิมพ์เผยแพร่

จำนวนบัณฑิต	ลักษณะการตีพิมพ์เผยแพร่	จำนวน	ร้อยละ
12	การประชุมวิชาการระดับชาติ	2	10
	วารสารวิชาการระดับชาติ	8	
	ไม่ตีพิมพ์เผยแพร่	2	16.67
	รวม	12	100.0

สรุปผลการวิจัย

ผลการประเมินหลักสูตรในภาพรวมผ่านเกณฑ์ทุกด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการประเมินหลักสูตรด้านเอกสารหลักสูตร ผลการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรพบว่า ด้านความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมปัจจุบัน และด้านความสามารถนำไปปฏิบัติจริง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นเอกลักษณ์ในวิชาชีพในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินโครงสร้างของหลักสูตรโดยการประเมินความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิต ในภาพรวมพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 80 มีความคิดเห็นว่าจำนวนหน่วยกิตรวม 39 หน่วยกิต มีความพอเหมาะพอวิชาในหลักสูตรแต่ละหมวดวิชา ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และความทันสมัยของเนื้อหาวิชาในหลักสูตรส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก

2. ผลการประเมินหลักสูตรด้านทรัพยากรการบริหารจัดการหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อทรัพยากรการบริหารจัดการหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วน

อาจารย์ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ด้านอาจารย์ผู้สอน พบว่า ทั้งนักศึกษาและอาจารย์มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านสื่อการสอนและสถานที่ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ส่วนอาจารย์มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลประเมินหลักสูตรด้านคุณภาพของบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตามการประเมินของบัณฑิตทั้งในภาพรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก ส่วนการประเมินของผู้ใช้บัณฑิตในภาพรวมและคุณภาพของบัณฑิตทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นด้านทักษะทางปัญญาอยู่ในระดับมาก ผลงานวิจัยของบัณฑิตมีการตีพิมพ์เผยแพร่ 10 เรื่อง จากบัณฑิตทั้งหมด 12 คน คิดเป็นร้อยละ 83.30

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการประเมินหลักสูตรในภาพรวมผ่านเกณฑ์ทุกด้าน มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการประเมินหลักสูตรด้านเอกสารหลักสูตร

1.1 ผลการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรพบว่า ด้านความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมปัจจุบัน และด้านความสามารถนำไปปฏิบัติจริงในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีความเป็นเอกลักษณ์ในวิชาชีพในภาพรวมอยู่ในระดับมาก วัตถุประสงค์แต่ละข้อมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสร้างหลักสูตรสาขาวิชาการประเมินและการวิจัยการศึกษาของภาควิชาการประเมินและการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้มีการสร้างและพัฒนาหลักสูตรมาอย่างต่อเนื่องโดยได้จัดการเรียนการสอนหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 และสาขาวิชาการวิจัยการศึกษาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2543 ภาควิชาการประเมินและการวิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรเป็นระยะๆ โดยในการสร้างและปรับปรุงหลักสูตรนั้นทางภาควิชาได้ระดมนักวิชาการทางด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และการวิจัยการศึกษา รวมทั้งนักวิชาการที่เกี่ยวข้องทางหลักสูตรและการสอนมาร่วมกันในการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิเหล่านี้มีทั้งเป็นบุคลากรของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีอยู่พร้อมแล้ว และได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมาช่วยดำเนินการสร้างและปรับปรุงหลักสูตรตลอดมา จึงทำให้วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมปัจจุบัน

สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และมีความเป็นเอกลักษณ์ในวิชาชีพ นอกจากนี้แล้วการวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดขั้นตอนหนึ่งของการจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นตัดสินผลการเรียนในชั้นเรียน หรือการสอบคัดเลือก อีกทั้งการวิจัยการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการแสวงหาความรู้ที่ทุกคนต้องมีพื้นฐาน โดยเฉพาะการศึกษาในทุกระดับ จึงสอดคล้องกับความต้องการของสังคมในยุคที่ต้องมีการประเมินและการวิจัยในการค้นหาความรู้ รวมทั้งการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาอื่นๆ หรือศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก

1.2 ผลการประเมินโครงสร้างของหลักสูตร โดยการประเมินความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิตในภาพรวมพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 80 มีความคิดเห็นว่า จำนวนหน่วยกิตรวม 39 หน่วยกิตมีความพอดี และจำนวนหน่วยกิตรวมรายหมวดวิชา ผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 80-100 มีความคิดเห็นว่ามีความพอดี ซึ่งสอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 เกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตรในระดับปริญญาโท ที่กำหนดให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษาเป็น 2 แผน คือ แผน ก. เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ส่วนแผน ข. เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษายานรายวิชา โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่ต้องมีการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต และไม่เกิน 6 หน่วยกิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558: 14-15)

1.3 ผลการประเมินเนื้อหาของหลักสูตรพบว่า เนื้อหาวิชาในหลักสูตรแต่ละหมวดวิชาและเนื้อหาของรายวิชาในภาพรวมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สอดคล้องกับความ

ต้องการของสังคมปัจจุบัน และความทันสมัยของเนื้อหาวิชาในหลักสูตรอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรนี้ได้ผ่านการปรับปรุงพัฒนาในแต่ละช่วงเวลามาหลายครั้งแล้ว นักวิชาการที่เป็นผู้มีความรู้ความสามารถได้ร่วมกันจัดทำหลักสูตรเพื่อปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของสังคมในปัจจุบันที่มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การกำหนดเนื้อหาวิชาในหลักสูตรจึงมีความทันสมัย สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานหรือผู้ใช้บัณฑิตในปัจจุบันและอนาคตได้

2. ผลการประเมินหลักสูตรด้านทรัพยากรการบริหารจัดการหลักสูตร

2.1 ด้านอาจารย์ผู้สอน พบว่า นักศึกษาและอาจารย์มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะอาจารย์ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาเอก และมีตำแหน่งทางวิชาการเป็นรองศาสตราจารย์ ซึ่งสอดคล้องกับการกำหนดจำนวน คุณวุฒิ และคุณสมบัติของอาจารย์ที่สอนในระดับปริญญาโท ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558: 17) ที่กำหนดให้อาจารย์ประจำหลักสูตรต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการตามที่กำหนด นอกจากนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีนโยบายและส่งเสริมให้อาจารย์ศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ โดยมีทุนอุดหนุนในการศึกษาต่อ รวมทั้งส่งเสริมให้อาจารย์ได้ทำวิจัยและผลิตผลงานทางวิชาการต่างๆ เช่น การให้ทุนอุดหนุนในการทำวิจัย เป็นต้น นอกจากนี้อาจารย์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี นับว่าเป็นผู้มีประสบการณ์ทางการสอนสูง จึงปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษามี

ความเป็นธรรมชาติและปราศจากอคติต่อนักศึกษา นอกจากนี้ส่วนตัวอาจารย์เองด้วยความอาวุโสในวัยวุฒิจึงมีความตั้งใจในการสอน มีความสม่ำเสมอและกระตือรือร้นที่จะทำงานให้ดีที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เตือนใจ เกตุยา สมจิตรา เรืองศรี และ เพ็ญศรี เศรษฐวงศ์ (2543) ที่ทำวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปริญญาตรี วิชาเอกวัดผลการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่าอาจารย์ส่วนมากมีวุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์ที่เหมาะสมในการสอน ส่วนมากมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาเอก และส่วนมากมีตำแหน่งทางวิชาการเป็นรองศาสตราจารย์ ทั้งนี้อาจารย์ที่สอนระดับปริญญาตรีก็สอนในระดับปริญญาโทด้วย

2.2 ด้านสื่อการสอนและสถานที่ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก ส่วนอาจารย์มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ทั้งนักศึกษาและอาจารย์ให้คะแนนสูงที่สุดในเรื่อง การมีตำราเอกสารประกอบการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นมหาวิทยาลัยแบบตลาดวิชา มีการเรียนการสอนในระบบเปิด โดยเฉพาะการเรียนในระดับปริญญาตรี นักศึกษาบางส่วนไม่สามารถมาฟังบรรยายได้ เพราะบางส่วนต้องทำงานหรืออยู่ต่างจังหวัด การจัดการเรียนการสอนจึงมีหลายรูปแบบ เช่น การบรรยายสด การบรรยายผ่านระบบอินเทอร์เน็ต การเรียนแบบ e-learning เป็นต้น การจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาโท เน้นการบรรยายสดและใช้เทคโนโลยีประกอบ และมหาวิทยาลัยได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับสื่อการเรียนคือ ตำรา เอกสารประกอบการบรรยาย จึงกำหนดให้ทุกกระบวนวิชาที่มีการบรรยายจะต้องมีตำราหรือเอกสารประกอบการบรรยายเพื่อให้นักศึกษาได้อ่านประกอบการเรียน จึงทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจในเรื่องนี้

สอดคล้องกับงานวิจัยของ เตือนใจ เกตุษา สมจิตรา เรืองศรี และเพ็ญศรี เศรษฐวงศ์ (2543)

3. ผลประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะทรัพยากรที่สำคัญของหลักสูตรคือ อาจารย์ผู้สอน สื่อการสอนและสถานที่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพ จากผลการประเมินด้านอาจารย์ผู้สอนพบว่า อาจารย์ส่วนมากมีวุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์ในการทำงานที่เหมาะสมในการสอน นอกจากนั้นผลการประเมินด้านสื่อการสอนและสถานที่พบว่า มีความเหมาะสม มีความพร้อมที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปด้วยดี จึงทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการประเมินหลักสูตรปริญญาตรี วิชาเอกวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงของ เตือนใจ เกตุษา สมจิตรา เรืองศรี และ เพ็ญศรี เศรษฐวงศ์ (2543) ในการประเมินด้านการจัดการเรียนการสอนซึ่งประกอบด้วย ความรับผิดชอบในการสอน และความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา ผลการประเมินพบว่า เกือบทุกหมวดวิชา มีการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับดี

4. ผลประเมินหลักสูตรด้านคุณภาพของบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ในภาพรวมตามการประเมินของบัณฑิตอยู่ในระดับมาก ส่วนการประเมินของผู้ใช้บัณฑิตพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด คุณภาพของบัณฑิตทั้ง 5 ด้านคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทาง

ปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก แต่ผู้ใช้บัณฑิตประเมินคุณภาพของบัณฑิตทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นด้านทักษะทางปัญญาอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้ดำเนินการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 ได้ให้ความสำคัญกับคุณภาพของหลักสูตร โดยกำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร และถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรเป็นการประกันคุณภาพว่าได้ดำเนินการไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา และเกณฑ์มาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตามองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การกำกับมาตรฐาน บัณฑิต นักศึกษา อาจารย์ หลักสูตรการเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อให้ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558: 44) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จึงได้ดำเนินการใช้หลักสูตรโดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจนได้ผลผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติทั้ง 5 ด้าน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรรักษาจุดแข็งในเรื่องการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมปัจจุบัน มีความเป็นเอกลักษณ์ในวิชาชีพ และสามารถนำไปปฏิบัติจริง และโครงสร้างของหลักสูตรที่มีจำนวนหน่วยกิตที่เหมาะสม

2. ควรเพิ่มเติมวิชาเลือกในหมวดวิชาเลือก เช่น การวิเคราะห์พหุระดับ (Multi-level Analysis) การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) การสังเคราะห์งานวิจัย (Research Synthesis) การวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุ (Causal Model Analysis)

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพบัณฑิตของสาขาวิชา เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ควรมีการศึกษาความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมถึงระบบการจัดการเรียนการสอนต่างๆ เพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรมีการประเมินหลักสูตรทุกระยะ และติดตามคุณภาพของบัณฑิตในระยะยาวเพื่อนำผลมาพัฒนาหลักสูตรต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ บัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558.

เตือนใจ เกตุยา สมจิตรา เรืองศรี และเพ็ญศรี เศรษฐวงศ์. (2543). การประเมินหลักสูตรปริญญาตรี วิชาเอกวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ธีรศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ ลุง วีระนาวัน จุฬารัตน จันทลา และคณะ. (2552). “การประเมินหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.” วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย 1(1): 22-33.

มาเรียม นิลพันธุ์. (2555). “การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและ การนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.” วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. 4(2): 25-40.

วชิระ จันทราช. (2554). “การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.” วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย 3(1-2): 64-78.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนภาพพิมพ์ จำกัด.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2547). พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.

.....

ศุณีย์ ภูพันธุ์. (2546). แนวคิดพื้นฐานการสร้างและพัฒนาหลักสูตร. เชียงใหม่: The Knowledge Center.

สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์ บุญมี พันธุ์ไทย และ สมจิตรา เรืองศรี. (2559). ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

Hilda Taba. (1962). **Curriculum development: Theory and practice**. New York: Harcourt, Brace & World.

Saylor, J. G., Alexander, W. M., & Lewis, A. J. (1981). **Curriculum planning for better teaching and learning**. (4th ed.). New York: Holt, Rinehart, & Winston.